

Den Haag, 7 juli 2016

In uw brief van 9 juni jl. verzoekt u mij om een reactie op een brief van de Techniek Academie te Harderwijk m.b.t. keuzedelen MBO bij gestapelde opleidingen, in overgang van oud naar nieuw.

De Techniek Academie geeft in haar brief aan dat er komend schooljaar studenten doorstromen van een niveau 2 bbl-opleiding¹ naar een niveau 3 bbl-opleiding. «Komend vanuit een oud cohort hebben de studenten nog geen keuzedelen gevolgd. In de nieuwe niveau 3 bbl-opleiding moeten ze 3 keuzedelen volgen. Ze doen echter maar 1 jaar over hun opleiding, omdat het hier «stapeling» betreft.» De Techniek Academie acht dit onmogelijk en niet bedoeld; in dit ene jaar zijn drie keuzedelen niet uit te voeren en te volgen. De Techniek Academie suggereert een mogelijke oplossing: voor elk jaar dat je mbo-opleiding duurt, 1 keuzedeelverplichting van 240 uur.

De Techniek Academie² verzorgt mbo-opleidingen Techniek in de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) op niveau 2 en niveau 3 in samenwerking met ROC Landstede. Het gaat om zes opleidingen op niveau 2 en zes opleidingen op niveau 3.

Het klopt dat studenten vanaf 1 augustus a.s. keuzedelen moeten volgen, ook bij bbl-opleidingen op niveau 3. Het is aan de instelling om de keuzedelen in de opleiding te programmeren; in veel gevallen zijn deze over meerdere jaren verspreid. Ik zie geen spanning tussen enerzijds het streven naar toegankelijkheid en de behoefte aan stapelmogelijkheden en anderzijds het verplicht volgen van keuzedelen.

De instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het inrichten van de opleiding en de vaststelling van de opleidingsduur binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Voor een mbo niveau 3 opleiding is in de WEB een studieduur bepaald van ten minste 2 en ten hoogste 3 jaar (artikel 7.2.4a, derde lid, van de WEB). Een student die van een niveau 2 opleiding doorstroomt naar een niveau 3 opleiding, kan in geval van vrijstellingen de opleiding op niveau 3 verkorten. Dit kan voor individuele studenten leiden tot het afronden van een niveau 3 opleiding in een periode korter dan twee studie jaren.

Bij het inschrijven van een student die vanaf 1 augustus 2016 start met een mbo-opleiding is de keuzedeelverplichting van toepassing. In de wet- en regelgeving voor de herziene kwalificatiestructuur en de invoering van keuzedelen is geen onderscheid gemaakt wat betreft de keuzedeelverplichting tussen opleidingen in de bol³ of de bbl. Voor vakopleidingen (niveau 3) bedraagt de omvang van de keuzedeelverplichting ten minste 720 klokuren studielast. In de informatievoorziening van de afgelopen twee jaar over de implementatie van de herziene kwalificatiestructuur met keuzedelen zijn de instellingen op de hoogte gesteld van de regels over keuzedelen en de consequenties bij doorstroom en tussentijdse overstap binnen het mbo en hoe ze hiermee om kunnen gaan. Deze informatie werd o.a. beschikbaar gesteld via www.herzieningmbo.nl en via de werkateliers voor de instellingen.

¹ bbl-opleiding= opleiding in de beroepsbegeleidende leerweg.

² www.technikacademie.nl.

³ bol = beroepsopleidende leerweg.

Om instellingen voor te bereiden op de invoering van de herziene kwalificatiestructuur zijn deze geadviseerd om de studenten die het betreft, zich in de vrije ruimte van de «oude» opleiding te laten voorbereiden door ze al één of meerdere keuzedelen op vrijwillige basis te laten volgen. Deze voorbereiding kan dan, als bij de «oude» opleiding het keuzedeel is behaald, door middel van vrijstellingen voor het betreffende keuzedeel in een vervolgopleiding worden gehonoreerd, op voorwaarde dat het keuzedeel niet overlapt met de kwalificatie van de «nieuwe» opleiding. Als bij de oude opleiding het keuzedeel niet is behaald, maar wel is geëxamineerd, kan het examenresultaat van het keuzedeel worden meegenomen naar de nieuwe opleiding. In de periode tot 1 augustus 2018 is de examinering van de keuzedelen van de opleiding van de student een voorwaarde voor diplomering, maar nog niet de hoogte van het examenresultaat voor keuzedelen.

De huidige wet- en regelgeving maakt het niet mogelijk de keuzedeelverplichting aan te passen op basis van de duur van de opleiding. De keuzedeelverplichting is in de wet- en regelgeving namelijk gekoppeld aan het soort opleiding. Voor een vakopleiding (niveau 3) is een keuzedeelverplichting van 720 klokuren studiebelasting bepaald. Deze klokuren studiebelasting kunnen door de instelling ingevuld worden in lestijd, beroepspraktijkvorming en/of zelfstudie. Voor bbl-studenten kunnen de keuzedelen volledig in de praktijk worden georganiseerd. Ik ben van mening dat er voldoende tijd en beleidsruimte is voor instellingen om studenten adequaat voor te bereiden op doorstroom naar een vervolgopleiding en ook op doorstroom van een «oude» naar een «nieuwe» opleiding.

Het is nog tot het studiejaar 2017/2018 mogelijk om een student uit een oude niveau 2 opleiding, die naar het oordeel van het bevoegd gezag over voldoende vrijstellingen beschikt, in te schrijven voor het laatste jaar van een «oude» niveau 3 opleiding. Waarmee met «oud» wordt bedoeld een opleiding gebaseerd op een kwalificatie waarmee is gestart voor 1 augustus 2016 en waarvoor nog geen keuzedeelverplichting geldt. Dat betekent dat er voor studenten die een «oude» opleiding hebben gevolgd, voldoende tijd is om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie, waarbij keuzedelen een verplicht onderdeel zijn van de beroepsopleiding zijn.

Ik stuur een kopie van deze reactie aan de Techniek Academie en aan ROC Landstede.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker